

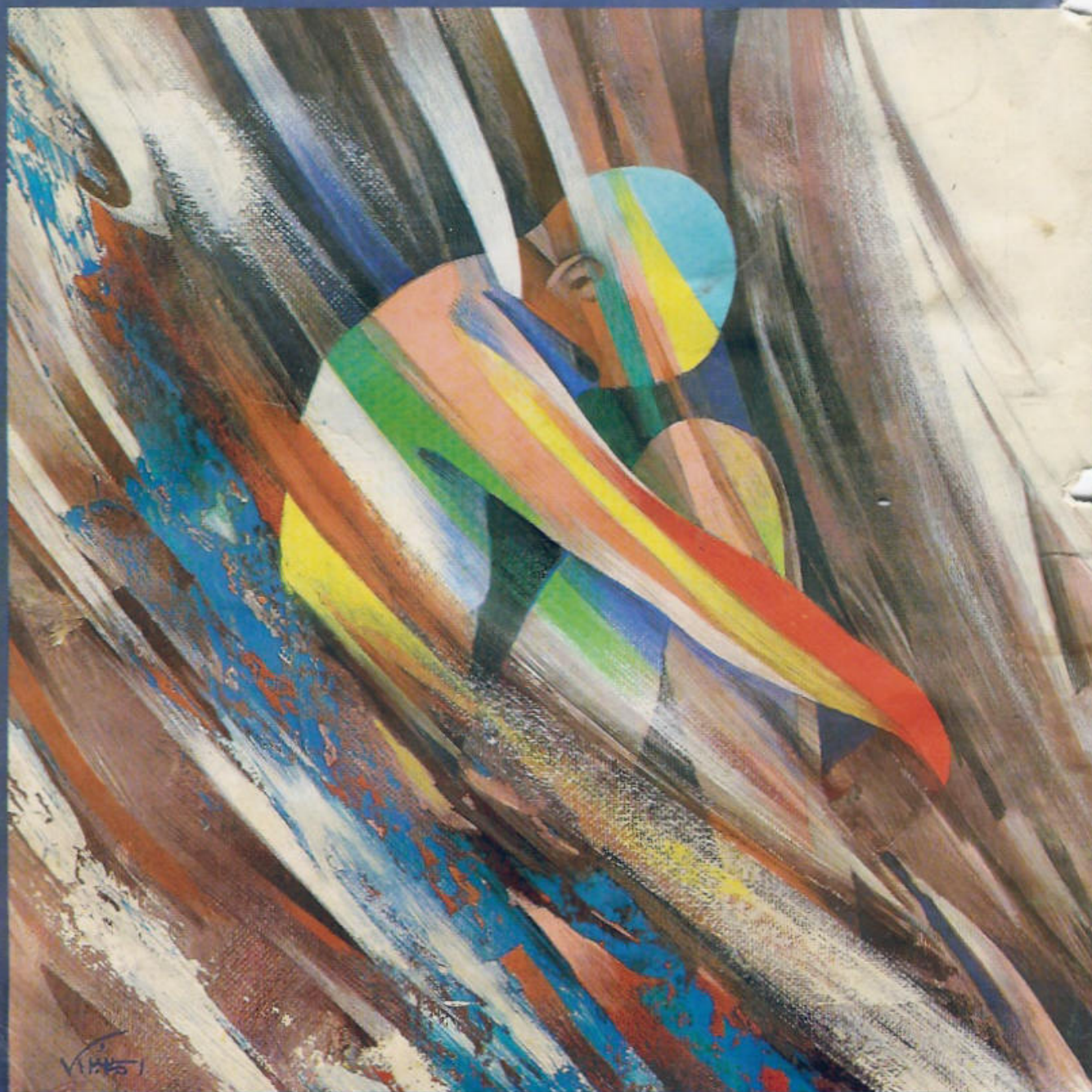
۷۱
۷۲
۷۳

نوروز ۷۲
۱۰۰ صفحه
۱۰۰ تومان

آدم

۴۶۹

● گزارش: خلق هنری و صورت مثالی فرهاد ● بهار یک جشن آریایی نیست ● نیمرخ یک منتقد
● مصرف کننده در تنگنای مصرف ● مدار صفر درجه: احمد محمود ● ضرورت آزادی احزاب سیاسی
● هنر یک ضد سرنوشت است - آندره مالرو ● بایکوت فیلمهای برجسته ● استاد فلسفه در قفس
● آلمان دو پاره است! گونتر گراس ● نقدی بر نوار بیکران ● یک افلاطون در فرودگاه آتن ● و...

۷۱۳۵۱

بریده ای از رمان

xalvat.com

مدار صفر درجه

(به نقل از : آدینه ،

شماره های 78-79 ، نوروز 1372) .

عکسها همه از :

گردون ،

سال پنجم ،

شماره 41 ،

مردادماه 1373

می خوانید :

شعر

مرگ تاکلی گفت وگو من و تو ، درخت و بارون بودن پل اللهوردیخان دلَم برای باغچه می سوزد بیهودگی خفخرها ، بوسه ها و پیمانه ها روشنی ، من ، گل ، آفتاب بها نه سقاخانه دریایی ؟ در ایوان کوچک ما کارون تیکه را چه سود ؟ به کجا کوچ می کنید ؟ امید بستگان سرسخت پدرود وقت گمشده آنها عشق را کشته اند دستها من نمی خواهم	نیما یوشیج مهدی اخوان ثالث احمد شاملو احمد شاملو احمد شاملو فروغ فرخزاد محمد زهری منوچهر آتش سهراب سپهری سیاوش کسرائی نصرت رحمانی یدالله رویایی فریدون مشیری فریدون توللی برتولت برشت برتولت برشت برتولت برشت رابرت فراست فدایکو گارسیا لورکا ژاک پره ور خسوس لویس پاچه کو خسوس لویس پاچه کو آنتخه لافیکوئه رامه ریچ	بهرز مشیری بهرز مشیری بهرز مشیری فتح الله مجتبیائی احمد گلشیری لیلی گلستان قاسم صنموی قاسم صنموی قاسم صنموی

قصه

گلسته وفلك آنها برای چه برمی گردند ؟ پرواز موقعیت مناسب مهمان ناخوانده در شهر بزرگ آند آداب صنعت زنده خواری اندوه پیرمرد روی پل حالا می خوابم تدفین پدر بزرگ دزد شاعر شاعر دستبرد بی نظیر گرگ پشت در پیرمردم شناس	جلال آل احمد نادر ابراهیمی ایرج پزشک نیا فریدون قنکائی بهرام صادقی غ . داود آفتوان چخوف ارست همینگوی ارست همینگوی جان اشتین بک کارل چایک کارل چایک او . هنری جیمز کریر جیمز کریر	کاظم انصاری ابراهیم گلستان سیروس طاهباز سیروس طاهباز ایرج نویخت ایرج نویخت رضا سید حسینی مهشید امیرشاهی مهشید امیرشاهی

نوشته

پیرمرد چشم ما بود نامه های همسایه نامه ای به ناکنا ادبیات کودکان دوستانش انسان و کتاب	جلال آل احمد نیما یوشیج نیما یوشیج صمد بهرنگی ماکسیم گورکی	ابوتراب باقرزاده

salvat.com

احمد محمود

مدار صفر درجه

چرخ پیرامون توری عکاسی آفتاب تا غروب آخرین خانه سیف پور می آمد. سر در آرایشگاه هالیو با مهتابی روشن بود. ساج آقا بزرگ عطاری دم در دکان فانوس بادی آویزان کرده بود. مبارک چراغ قوه داشت. دکانش تاریک تاریک بود. یارولی، تو دکان، رو صندلی برمی نشسته بود و سیگار می کشید. یاران دم در بود. مبارک، دو انگشت زرد و کوفه سیگار به لب، سر کشید تو دکان پر نور یارولی و گفت:

خاموش کن اوس یارولی، غیبت نداره!

نی بی سال لنگ لنگان آمد. عصا دستش بود. مبارک آرام گفت:

یارولی گفت: «مردم! همه» و چشم گرداند به نی. «بفرمائید مردم! نی تند و بلند گفت:

به موی نه؟

یارولی گفت:

تو دل معطلی آقای سفور! صد دفعه دیگم که بی یندی و نظاهرات کنی، بجای پات! گردنم بشکند، آب از آب تکیون تپه خوره!

نی گفت: «می خوره!» و عصا را چنانکه «ایام هم خوب شده بود» سیزده به در رقص باغ دو باره بیج خورد. تو فکر دست خودت باش، یارولی گنج دست را باز کرده بود. صدایش در آمد. «برو بی کارت آقای قشمرزاده، دست مو خبی هم خوبه» برو بدر به زندگیمون برسیم! نی گفت:

مویگار زندگی تو دارم اوستا چسب. لاله الا الله. تخصیر خودت ها!

یاران دست نی را گرفت. نی گفت: «مونو مدم روغن نشی بگیرم سی گوزک پام، تو وقت نی اوستا» یاران نی را کشید طرف دکان عطاری. «ایا نی» بیایا تانوبرات بگیرم» نی گفت:

میتانی؟

یاران گفت:

هه! میتانی! لشی مومیدم.

مبارک کوفه سیگار را پرت کرد و گفت:

یارولی، من بجای تو باشم خاموش می کنم. بخاطر همکاری یا همسایه ها که.

یارولی دست تکان داد و گفت:

هفده هزار تین خرج فرو و فر دکنم کردم حالا بیام سی دل خاطر همساده ها.

مبارک گفت:

میرن تابلو عزیز دازت داغون میکنم ها!

یارولی گفت:

غلط میکنی بزنی!

صدای شکستن مهتابی آمد. تابلوی هالیو خاموش شد. سنگتراش مقابله دکان یارولی رنگ عوض کرد. نی از دم عطاری سر برگرداند و گفت: «تو قه! دلم خشک شده» یارولی دور خودش گشت. نفهید چه بود، از کجا آمد و حضور آمد. یاران روغن دهنی را داد به نی و آمد طرف یارولی. «کی زد؟» مبارک رو پیاده رو چشم گرداند. نی گفت: «اهر که زد دستش درد نکنه» یارولی گفت:

بیچاره! میکنم نی قشمرزاده!

نی گفت:

به موی نه اوستا چسب.

یارولی گفت: «تخف!» مبارک سنگ را پیدا کرد. قاعده تنم گنجشک.

صاف و صیقلی. سنگ را برداشت و گذاشت کف دست یارولی. «قالبش کن بنار گردنت» نی گفت:

خوب گفتی اوس مبارک!

یاران زد زیر نخنده و چراغ دکان را خاموش کرد. دم دکان یارولی تاریک شد.

صدای یارولی در آمد. «زهرمار و هر قهر» روشن کن یاران! مبارک چراغ قوه را روشن کرد. نی خنده های مهتابی را پام کرد. یاران گفت:

خوبی کارت. همش ضرر میرنی!

یارولی گفت:

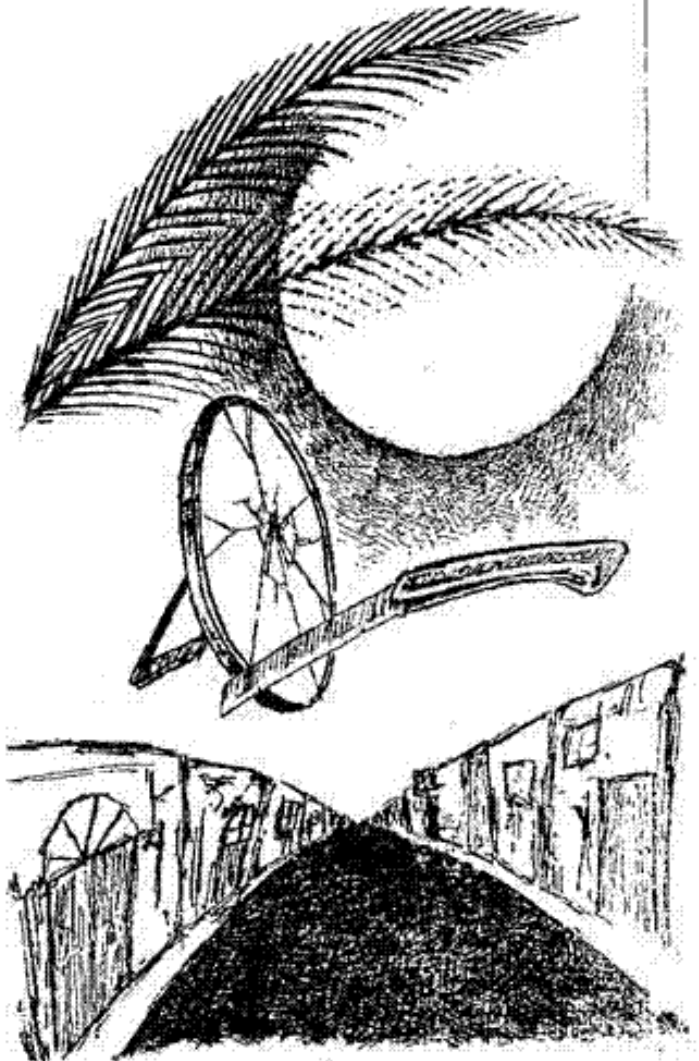
به توجه مربوطی داره؟

یاران گفت:

خو موم شریکم!

یارولی رفت تو و چراغ را روشن کرد. «هه! نه دلم نقشه خرج تعمیر دکان

سنگ طلا دادی!» یاران لنگانگاه یارولی کرد و گفت: «امگر به حساب بدهی مو

نفاش؟ یارولی گفت: «حالا کو تا بدی؟ باران سر تکان داد: «باشند!» و راه افتاد. یارولی گفت: «کجا؟» باران گفت: «میرم خانه.» یارولی گفت: «هوز که ساعت هشت نند!»
باران گفت: «نشده که شده باشد. کسی نمیدانم اصلاح کن!»
یارولی گفت: «حالا غیگو هم شدی؟ درگردا»
باران هیچ نگفت و رفت.

خیابان باغ شیخ تاریک بود پنجره خانه ها، روشن از نور زرد فانوس ها، مثل لکه های بد نما، به دیوار خانه ها سپیده بودند. چراغ های شهر داری، بیشتر شکسته بود و چراغ های تک افتاده، آیتجا و آنجا، تو تاریکی پرتیر می زدند. باران شنیده بود که شب قبل، جمعی پنهانی، محل نازان، سلمان سیاه و چند تنی دیگر ریخته اند مغازه مرورید غلطان را خرد و خمیر کر دعاند. می گفتند که صاحب مغازه مرورید غلطان، لولفنگی را تخت کرده بود و تو فوله اش فیله گذاشته و در روشش کرده بود و آویزانش کرده بود مقابل و پترین جواهرات قد در، مبارک گفته بود که شنیده است وقت غارت مغازه مرورید غلطان، حبیب رئیس کلاتری سه همان نزدیکیا بوده است. لایم بانصد رجب بقال روشن بود، هیت. میگار پشت گوش. دست نکان میداد و شعر میخواند:
«دوشو آ نیوم غولف شراق پرش یید»
باران گذرا گفت: «مش رجب خاموش کن میشکونی!»
رجب گفت: «خاموش کنم یا تفنگ میان. روشن کنم یا سنگ میان. به مو به خاک، بسو کنم؟»
باران زد شد. صدای ضرب دفر هیت را پشت سر شنید: «بالشت آیین کلفنگ و گند بک زیش یید» (۲). «سر تاسر کوچه ظلمات بود و پنجره ها، بیشتر تاریک بود. باران لشکه در خانه را پس راند و رفت تو. نوذر، تو ایوان، پای سفره نشسته بود. رادیو دستش بود و گوشش را به رادیو چسبانده بود. لایم پای سفره اش بود. باران خم شد و بریدهای خیابان شود برداشت و گفت:
از خاموشی چیزی میگویم عمو نوذر؟
نوذر دست تکان داد: «هیس س»

باران شام خورده و پس کشید پای دیوار: «چائی بریز نه.» نوذر رادیو را بست و گذاشت کنار: «هر چی دل خودشان بنواد میکن!» چشم نوذر افتاد به مانده که لب حوض طرف می بست. فانوس رویه حوض بود نوذر نگاه باران کرد. دید که نگاه مانده می کند. حکیمه پای تنور آشگرهان را می گرداند. نوذر گفت:
میگم باران: کت یعنی گریه؟
و یوزخند زد. باران سر در نگم نگاه نوذر کرد. نوذر باز گفت: «لاسی! - نی - کت تو زبان انگلیسی یعنی گریه ملوس!» و زد زیر خنده. تو تق در خانه عصبانی آمد. شد و بلند، نوذر سر بر گرداند به خاور. خاور گفت:
باید در خانه کل ایوالحسن باشه.

ایوالحسن گمگرگیی در خانه را باز کرد. دید که مرد گرفته ای لشکه تر را پس راند و گفت:
چرا روشن نمیکشی؟
ایوالحسن چراغ بادی را آورد بالا که صورت مرد چارخانه را بیند - سلی سفید بزرگش تکان خورد. «دلم نمخواند روشن کنم!» مرد چارخانه گفت:
لایم اعتراض به گرانی؟ یه؟
ایوالحسن سر تکان داد: «من همچو حرفی نگفتم.» کسی از پشت سر مرد گفت:

پس روشن کن!
ایوالحسن پیش آمد. دید که سه نفرند. گفت:
اختیار خانه خودم دارم. نمیکتم!
مزد چارخانه پشت سر نگاه کرد و گفت: «قطع کنین!» ایوالحسن گفت:

پس را قطع کن؟
مرد گفت: «آب!» ایوالحسن سر بر گرداند. دید که سه حبیب استیش پشت سر هم ایستاده اند. دید که چراغ ماشین اول روشن شد و در خانه اش روشن شد. و در حبیب استیش ها باز شد و گسائی پیاده شدند. صدای گمگرگیی حش برداشت. «نمیدانم قطع کنین!» مردی که بیلر سوت پوشیده بود، رو پیاده رد زانو زد و با چکش کوفت به موازیک قد در خانه. ایوالحسن داد زد: «حق ندارین!» مرد چارخانه گفت:

من، خود «حق» هستم!
ایوالحسن گفت:
قانون اجازه نمید!»
من، خود «قانون» هستم!

باران از خانه آمد بیرون. نوذر پشت سرش بودند بعد، مانده و بانقیس آمدند. مرد گفت: «لایم راهم قطع کنین!» خاور و حکیمه قد در بودند.
ایوالحسن فریاد زد: «منی زارم.» نوذر دید که از وکتی رجب پشال تا خانه دیوار به دیوار گمگرگیی، پنجره ها همه روشن است. سر بر گرداند. از خانه خاور تا تو کوچه، همه پنجره ها خاموش بود. نوید به بانقیس: «پرو تو!» بانقیس برگشت قد در خانه. ایوالحسن فانوس را گذاشت زمین و راند. مردی که تن پوش کار داشت و پیش در خانه زانو زده بود و موازیک را شکسته بود، نوذر شد برگشت تو خانه. «ایمان تو - یابین تو قد در خلوت کنین!» و چراغ حیاط را و چراغ ایوان را روشن کرد. بی بی گفت: «اللهم صلی علی محمد آل محمد.» نوذر دوید تو اتاق. صدای بانقیس را پشت سر شنید: «حالا سی به نقد دستباجه؟» نوذر گفت:
بدو بانقیس. روشن کن. پنهان، مستراح، همه جا -

و کشید چراغ اتاق را زد. باران دید که پنجره اتاق عمو نوذر روشن شد. بعد، پنجره اتاق کل بشیر روشن شد. صدای ایوالحسن در آمد: «چرا همین میکنی با مرد؟» باران سر بر گرداند. دید که دست و پای ایوالحسن را گم فتد و پرتش کردند تو دالان و در خانه را بستند. جعب ریشیه آمد. مرد چارخانه حلقه در را گرفت و کشید. حکیمه، مانده را صدا کرد. مانده رفت قد در خانه. نوذر آهسته پیروند. فریاد ایوالحسن را از پشت در شنید. باران دندان رو هم ساید. حکیمه دست مانده را کشید و بردش تو. نوذر به باران نگاه کرد و رفت طرف مرد چارخانه و گفت:
ما روشنیم قربان!

مرد گفت:
حدودت با چراغها؟

نوذر خندید. ایوالحسن به در می کوفت و فریاد می زد: «باز کن زارم!» نوذر گفت:
هم خودم سلامتی شما، نعم -
باران گفت: «عمو نوذر!» نوذر حرف را خورده باران: «صدا کرد.» «ایا تو باران.» صدای ریشیه آمد: «خودت کشتی بابا.» باران با تودی نوذر را گرفت و پس کشیدش. در خانه ملا اشکیوس باز شد. چراغ دستش بود. سر آقلمه بانو، پرتی و تافتون از لای در آمد پیروند. دیدند که خیابان با چراغ ماشین روشن است. اشکیوس چند لحظه نگاه نگاه کرد. به صدای نیمه جان ایوالحسن گوش داد. ضربه های در را - که سک شده بود - شنید. فانوس ایوالحسن را دید، ماشین خانو پنجره های روشن کوچه را دید و بعد، بی صدا برگشت طرف خانه. «برین تو!» اوضاع غرابه. «وون و دخترانش را راند تو خانه و رفت تو و در را پشت سر بست - پنجره خانه میرزا اشکیوس روشن شد. باران گفت:
بریم تو عمو نوذر.

نوذر پیچ کرد. «صبر کن باران. لازم آدم اینا را بیند. عموش تجربه!» صدای عمو ایوالحسن خاموش شد. باران سر بر گرداند. مانده و حکیمه در خانه نبودند. مرد چارخانه، حلقه در خانه ایوالحسن را رها کرد و با بی بی، فانوس گمگرگیی را برد. فانوس رو هوا چرخ زد و دیو تر - میانجای کوچه - به زمین افتاد و گمگرگیی رفت.

باران با جعب ریشیه پیدار شد. نوذر غلت زد نشست و ترموس آب را پیش کشید. «وق دلتی سر می دختر می مادم بدبخت در میارم!» لیوان را پرت کرد و خورده. آسمان صاف بود. شرق آسمان از شعله های گاز نارنجی بودند. بالا آمده بود. ریشیه التماس می کرد: «غلط کردم بابا!» باران برخواست تا از لب دیوار نام نگاه کند. نوذر گفت:
خوبیت ندازه باران.

باران نشست رو و خست خواب. صدای ریشبه بود: «تو زن بابا - تو زن - خدا پسرشاهده دروغ میگن -» نوذر گفت: «تش بگیری اشکبوس! خاور گشت رو دست و پتو را از صورت پس زد -» خدا هیچکس بی مادر نکه! نوذر باز لیوان را پر کرد - «چه عطشی دارم، میراث مانده!» صدای ریشبه آمد: «خدا پسرشاهده بابا - مو دم در چکار دارم؟» نوذر آب خورد و میگاری گیراند. بلقیس برخاست و رفت طرف پله بام. بی بی سلطنت گفت: «چه معاده؟» خاور خوابزده گفت: «انصم شو زن عمو - بنوباب! صدای ریشبه افتاد. بلقیس رفت باین. شرشر شیر آب آمد - بعد، پرمه اسب آمد، بعد، صدای پای اسب بود - بر موزائیک کف خانه ابوالحسن. نوذر دراز کشید. به فیش میگاری بود. صدای باز شدن در خانه ابوالحسن آمد. باران برخاست و رفت از لب بام کوچه را نگاه کرد. دید که اسب سفید گمرکچی دم در است. ابوالحسن کنار پوزرش بود و انگار چیزی را پامار می کرد. ریشبه، لامپا را بالا آورده بود - تا حد چانه گمرکچی و صورت گمرکچی و سیل سفید و بزرگش پیدا بود - مهتاب، نیمه کوچه را - از درازا - روشن کرده بود. فانوس سوخته ابوالحسن تو مهتاب بود. گمرکچی با اسب، از نیمه تاریک کوچه زد بیرون - شلوار کالیفه سفید پاش بود و پیراهن آستین بلندش سفید بود. پای فانوس سوخته - گمرکچی - ایستاد و نگاه کرد. باران صدای ریشبه را شنید - «انی انصم شو بابا - کاش نمیرفتی!» ابوالحسن هیچ نگفت - با تک پا زده به فانوس سوار اسب شد و ترم رفت ته کوچه - طرف بیابان.

کونه سیگار بارولی بطو آینه دود می کرد. باران خنده خنده گفت: «موشوخی کرده تو هم جذیش گرفتی اوستا؟» بارولی قویچه را گذاشت تو پیاله کف، ته سیگار را خاموش کرد و تیغ را برداشت.

باران گفت

فهر هم کردی؟ سی چه جواب نمیدی؟

بارولی گفت

- تو خیلی عوض شدی باران. خورده شیشه هم پیدا کردی!

- یعنی نفقه که داس راسی میترسی سرت بپریم؟

بارولی گفت

- خودم بتراشم راحت ترم - بذار کارم بکنم.

و گونه خود را تراشید.

باران گفت

- چایی بریزم؟ میخوری؟

بارولی از تو آینه نگاه باران کرد - هیچ نگفت. زیر چانه را تراشید. باران برای خودش چای ریخت. شنید: «آب بگیر رو سماور نسوزه.» کسی آمد تو - «سلام.»

باران گفت: «سلام. بفرما.» و استکان چای را گذاشت کنار سماور و رفت پای صندلی دوم و به مرد تعارف کرد - «بفرما اینجا.» مرد گفت

- اصلاح نمیکنم. صورتحساب آوردم.

بارولی سر بر گرداند و نگاهش کرد - «صورتحساب؟» مرد گفت

- از شرکت روشنائی.

بارولی تیغ به دست، صورت حساب را نگاه کرد و برگشت به مرد - «دویست و پل یمن ها؟» درست خواندم؟» مرد گفت

- پله. دویست و چل و هشت تومن.

بارولی تیغ را گذاشت و از رو صندلی برخاست - «سی یک مهتابی فزرنی؟»

مرد گفت

- مهتابی تنها نموده.

بارولی گفت

- خیلی خوب - قاپ...

مرد گفت

- پس اومد بوده.

بارولی نشست - «موکه نگنتم قاپ عوض کنین -» صورت حساب را گذاشت

رو میز - «تازه، اگر به دره نمبخورد سی چه بردیش؟» مرد گفت

- چه بکنم اوستا بارولی؟ برم؟ من هزار تا کار دارم.

بارولی تیغ را برداشت و هیچ نگفت. تیغ را کشید رو سنگ. باران نشست و

استکان چای را برداشت. مرد گفت

- تکلیف من روشن کن.

بارولی گفت - «غارت میکنی!» مرده دست دراز کرد تا صورت حساب را

بردارد. بارولی پیشدستی کرد - «یه دقه مهلت بدم.» و برگشت به باران - «تو دست

چیک از جیم یاز!» باران برخاسته دست چیک را آورد. بارولی گفت

- امروز چندمه؟

باران به ساعت دیواری نگاه کرد - «پنجم و هفتم.» بارولی گفت

- به سی چه نی ساعت مچی میگه بیبی ششم؟

مرد گفت

- لابد به روز عقب افتاده آقای محترم - من راه بتداز بعد -

بارولی گفت - «چقدرم عجبه داره آقا -» و برگشت به باران - «دویس یمن

تاریخ پونزده دو، بنویس - خودکار اینجاس.» مرد گفت

- دویست تومن؟

بارولی گفت

- صد یمنش هم زیاده!

مرد صورت حساب را از دست بارولی کشید - «انگار مینواد صدقه بده!»

رفت. بارولی گفت - «بری تونجا که بابات رفت - پدر ناخوش!» و اودکتن زد!

صدای نوذر آمد: «بابا! بابا!» باران سر بر گرداند. دید که عمو نوذر، پ

خیابان، پشت فرمان جیب نشسته است. دست چیک به دست رفت در.

صدای بارولی را از پشت سر شنید - «ایته کجا میری؟» باران دسته چیک را

گذاشت لب میز و رفت بیرون - «جیب داری عمو نوذر - از کی گرفتی؟» نوذر گفت

- کرایه کرده. میخوام برم زرگان، بعدش ملاتانی.

- زرگان میری چکار عمو نوذر؟

- شب جمعش میرم دنبال مطالبات. به بلقیس بگو اگر دیر نومدم دلوایس

نباشه.

باران گفت

- عمو نوذر با کرایه می رفتی - میتو بوس.

نوذر دست تکان داد - «میخوام بوجه بخرم - طالبی، خربزه، سر جالبیز مفت

بلاش.» باران گفت

- ملاقیش سر کرایه جیب در میاد خو.

نوذر گفت

- غصهش نخور باران! حج معصاوق -

و یکهو گردن کشید - «دیدیش؟» باران به زد نگاه نوذر نگاه کرد و گفت

- کی، عمو نوذر؟

نوذر ماشین را روشن کرد - «حقگو - همو - ساواکی.» باران گفت

- تو دو چرخه سوار؟

نوذر گفت

- سوار شو تا از نزدیک خوب ببینیش.

باران سوار شد. صدای بارولی آمد - «کجا؟» جیب راه افتاد - حقگو از چار

راه باغ شیخ گذشت. نوذر گاز داد. باران گفت

- سی چه تیغه با فرمان بازی می کنی عمو نوذر؟

نوذر گفت

- ساکت باش حواسم پرت میشه!

صدای شهرور آمد - «عمو نوذر.» جیب و راست رفت. صدای ترمز

آمد. بعد، فریاد راننده ای بود که ترمز کرده بود - «اوهوی عمو و...» نوذر گاز داد -

«عمو بابانه!» و رسید به حقگو - «نوب نگاش کن باران -» باران گفت

- بغلت بیا عمو نوذر، سی چه تیغوری میرونی؟

صدای نوذر بلند شد - «حالا تو میخوای باد موبدی، سی سالی تصدیق دارم -

ساواکی نگاش کن!» باران گفت

- با بی رانندت خوب ندیدمش - ترمز کن پیاده شم تا بیاد.

نوذر گفت

- میزم دور میزنم نگه میدارم تا خوب نگاش کنی.

و تند راند و کشید به راست و دستش را آورد بیرون و سر جیب را برگرداند -

بوق کشید دو ماشین - پشت مرش - بی در پی برخاست. نوذر داد زد - «چه

خبره؟» و کشید وسط خیابان. بوق ماشین ها بیشتر شد. نوذر گفت - «بزنید تا

یوقداشان در آد!» باران گفت:

و گیار تیر آمد، نوذر از جا جست و سر برگرداند. ماشین ها تو مز کردند. باز یک تک تیر. صدانزدیک بود. خیابان ساکت شد. باران از جا جهید و پا گذاشت به دو. نوذر دید که افسر راهنمایی سوار بر گرده موتور می رود، به دست خودش نگاه کرد. دید که گواهینامه و قبض جرمه دستش است. «بی وجدان!» سوار شد. قبض را و گواهینامه را چنان تو چپته، پا گذاشت رو پدال که روشن کند. دید که پاش می ریزد دستش می لرزد. ماشین ها راه افتادند. نوذر، سیگار به لب گذاشت. چشمش به کبریت روشن و سر سیگار بود که صدای پرتوپ موتور سیکت آمد. تا نگاه کند، موتور از کنارش، مثل تیر گذشت. سر برگرداند، کسی که ترک موتور بود اسلحه داشت. لبان نوذر لرزید. «ای خانه خراب!» موتور از لایله ماشین ها ویران داد و رفت و سر خیابان سی دتری کم کرد و صدایش دور شد. نوذر به سیگار پک زد و به مردم نگاه کرد که مانده بودند و نگاه می کردند. رو به باغ شدند. به دور و بر نگاه کرد. «سوار شو باران!» بالا تیر را بیرون کشید و پشت جیب را نگاه کرد. «ترسیدی؟» کدام گوری؟ «به ساعت نگاه کرد. «عهی! به رستم ملانانی!» جیب را روشن کرد. «تقصیدم چی بود. کی بود.» راه افتاد. تو خیابان باغ شیخ. بالاتر از دکه طلوسی شلوغ بود. افسر راهنمایی سر چاره راه بود. نوذر بوق زد و دستش را آورد بیرون که پیچید طرف پل سیاه. دید که راه بسته است. صدای بلندگو آمد: «جیب جنگی کرایه، مستقیم.» دید که هیچ ماشینی به چپ نمی پیچید. دست را برد و فرمان را رنست گرفت. دم داروخانه شلوغ بود. کشید مقابل دفترخانه که بایست. صدای بلندگو برخاست. «جیب جنگی حرکت کن.» نوذر غر زد. «با همه چیز مردم کار دارن خدا ندار!» و گاز داد. یارولی دم دکان بود. سیگار می کشید. نوذر ترمز کرد. بخته را برداشت و پیاده شد. «چه خیزه اوس! یارولی؟» یارولی نگاهش کرد. بلند گفت. «همچو میدونم از مو میرسن!» نوذر گفت.

«نی که دعوا ندارم»
و سر کشید تو دکان مبارک. «آقای فصاحت پور کجاس؟» برگشت طرف ماج آقا بزرگ. «شما نه میبیز حاج آقا چه خبره شده؟» منتظر جواب شد. رو کرد به یارولی. «چشمست به نی ماشین باشه تا در گردم.» یارولی رفت. نوذر دکان. «به مو مریولی شماره!» نوذر نه سیگار را براند. تف کرد و گفت.

«تو سی چه بقصد تحقیقت تنگه؟»
باران آمد نیمه نفس. «باز دهتا تیرش زدهن عمو نوذر!» یارولی آمد دم در. نوذر گفت.
«تیر؟ به کی زدهن؟»
باران گفت.
«میگن معاون زندان کارون بوده.»

نوذر گفت. «همی جانمن می!» صدای یارولی بلند شد. «چی ش به تو میرسه، نوذر اسفندیاری؟» نوذر به دور و بر نگاه کرد و گفت. «فراستم میگن.» به مو پچه ربطی داره. «بند خدا!» مبارک با دو چرخه آمد. پیاده نشده گفت. «معا کفش کردهن آون.» پیاده شد. «معا کمه آتلاسی!» دو چرخه را کشید بالا و رو کرد به یارولی. «احراز هویت. بعد، رگبار!» نوذر از جا کنده شد. «باران چشمست به نی ماشین باشه!» مبارک گفت. «برداشتی. رفت!» نوذر ایستاد. دید یارولی نگاهش می کند. عطار از دکان آمد بیرون. «تعموم کرد؟» یارولی رفت تو. باران گفت. «میگن زده بودن تو شقیقه ش.» آقا بزرگ هیچ نگفت. نوذر دید که یارولی تو دکان است. گفت. «خوش کردن. حقش بود!» مبارک دو چرخه را برد تو دکان. یارولی نیمه راه برداشت و آمد بیرون. «امو رستم باران.» باران گفت.

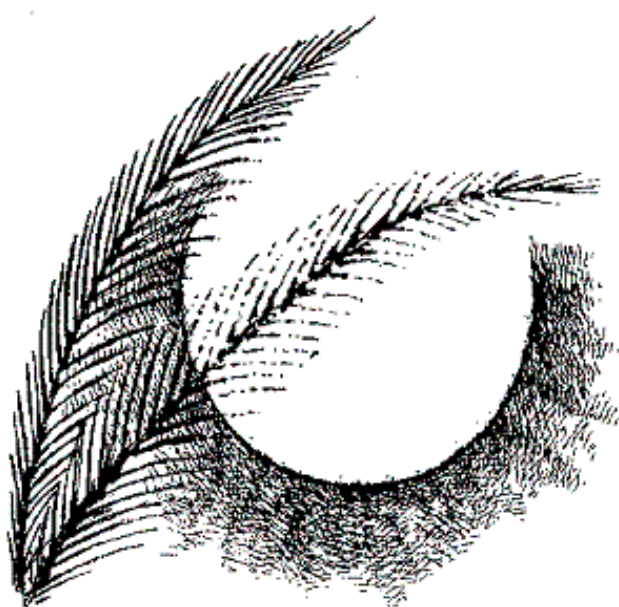
«کجا اوس؟»
نوذر گفت.
«بفرما با ماشین برسانت اوسا یارولی.»
یارولی گفت.
«تو برو به زرگانت برس خبری زمت بخر!»
نوذر گفت. «الله. راست میگه عا.» و برگشت به باران. «یادت نرو عا.» به بلقیس بگو. «و سوار شد. «لیگو دیر کردم دلواپس نباشه!» و روشن کرد. «عوضش بوجه میارم!» و راه افتاد.

۱. «دیشب از چشم خواب مثل قرص پریده بود.
۲. «متکابا. «پالش را. «بیک با آونج و پاشنه پا زده بودم.

● بریده ای از رمان در دست چاپ مدار صفر درجه

«چه میکنی عمو نوذر؟ ماشین...»
صدای نوذر بلند شد. «خو میخوام دور بزنم!» حشگو رسید. از پشت سر زد شد و رفت. افسر راهنمایی آمد. جیب، وسط خیابان، کج ایستاده بود.
باران گفت.
«دیدی گفتم عمو نوذر.»
نوذر گفت.
«حالا چه بکنم باران؟»
باران گفت.
«بزن کنار!»
نوذر گفت.
«اینه که میدونم. میگم چه... بکنم؟»
افسر راهنمایی از موتور پیاده شد و اشاره کرد به نوذر. «کنار!» نوذر نجس ن شد. کشید کنار پیاده رو. ماشین ها رز شدند. دست نوذر رفت به جیب بقل. افسر پیش آمد. نوذر کراوات را از جیب در آورد. باران گفت.
«حالا که وقت کراوات زدن نیست عمو نوذر!»
«سرگفت.» «گواهینامه.» دست قبض جرمه دستش بود. نوذر گفت.

xalvat.com

«بخشین جناب سروان، تقصیدم!»
«گواهینامه!»
دست نوذر با کراوات دکان خورد. «تقصیر ثونا بود حذاب سروان. بوق زدن هول شدم!» افسر گفت.
«معطل نکن آقای محترم!»
نوذر کراوات را چنان تو جیب و چپته را باز کرد. «بند خودم جناب سروان» از خانواده ارتشی هستم... و گواهینامه را در آورد. «رئیس حراست. آقای جناب سروان رستمعلی اسفندیاری، انخوی...» سروان راهنمایی گواهینامه را از دست نوذر کشید و نگاه کرد. «چند سال تبعید نکردی؟» نوذر پیاده شد. «بند ارادتمند جناب سروان. پانزده، نه، خدا یا توبه. هفده سال.» افسر ته خود کار را فشار داد. نوذر گفت.

«تو پیید جناب سروان، بند عیالوارم...»
افسر راهنمایی نوشت، نوذر گردن کشید و نگاه کرد. دستش بالا آمد که دست افسر را بگیرد. افسر از گوشه چشم نگاهش کرد. دست نوذر در نیمه راه ماند و صدایش از گلویش خشکش در آمد. «من از خانواده ارتشی. صد و بیست تومن؟» بند آدم پولداری نیست جناب سروان. تو را به وجدانت آقا بیست تومن... صدای